

ØKO-Nytt fra TINE

Til alle økologiske melkeprodusenter i TINE

Da prøver vi oss på en ny utgave av ØKO-Nytt. God lesing samtidig som vi ønsker dere alle en riktig god påskehøgtid.

MVH Terje Øen, nasjonal koordinator økologi i TRM

Anvendelsen av den økologiske melka i TINE

ØKOMELK TINE 2014							
	Øst	Vest	Sør	Midt	Nord	Landet	% av totalen
Tilgjengelig økomelk totalt 2014	24 678 095	2 009 226	2 877 192	18 965 163	1 528 198	50 057 874	
Rene økoruter	17 351 036		798 745	10 482 341		28 632 122	
Kombiruter	3 484 679	403 586		1 564 051	1 315 407	6 767 723	
Innkjørt som økomelk (disponibel)	20 835 715	403 586	798 745	12 046 392	1 315 407	35 399 845	71 %
Kjørt inn som konv melk	3 842 380	1 605 640	2 078 447	6 918 771	212 791	14 658 029	29 %
Anvendt til økologiske produkter i TINE	10 822 996	218 314	543 633	6 495 086	457 146	18 537 175	37 %
			Solgt til eksterne aktører			5 393 815	11 %
			TOTALT ANVENDT ØKOMELK (mot all melk)			23 930 990	48 %

Totalt var det tilgjengelig ca 50 mill liter økomelk i Norge i 2014. Av dette hentes ca. 35,4 mill liter økomelk som økologisk og er dermed til disposisjon for meieriene. 5,4 mill liter er solgt til eksterne aktører.

14,6 mill liter økomelk blir kjørt inn som konvensjonell melk (blandet sammen med konvensjonell melk på bil). Grunner til det kan være at det ikke er behov for økologisk melk på meieriet i området, manglende kapasitet på transportmateriellet til å isolere økomelka på bilen eller at økomelka ligger så spredt geografisk at det blir for kostbart å hente den inn til et økologisk behovsanlegg.

Pr. i dag blir ca. 18,5 mill liter økomelk av de 35,4 mill literne som er disponible til bruk i TINE`s økologiske produkter anvendt. Tar vi med 5,4 mill som er solgt til eksterne aktører kommer vi opp i ca 24 mill liter (en anvendelsesgrad på 48%). Rørosmeieriet står for ca 22 % av den anvendte økologiske melka i 2014.

Det at anvendelsesgraden er lav betyr ikke nødvendigvis at overskuddet på økomelk er så stort som tallene tilsier. Det er alltid en del melk som kjøres inn som ikke anleggene kan benytte (helgemelk). En stor andel av de økologiske produktene er produkter med kort holdbarhet og har en variabel etterspørsel gjennom uken (konsummelk). Det skaper en ubalanse mellom tilgang og behov på dagsnivå. Det er også et forhold rundt små batchstørrelser som gjør at behovet for tilført økomelk er høyere enn behovet for ferdigprodukt. Eksempelvis er minstebatchen på 6000 liter for å kunne starte melkebehandling, mens reelt behov til ferdigvare kan være ca 3000 liter.

Ser vi på anvendelsen i januar og februar i 2015 ligger den 10 % høyere enn tilsvarende periode i fjor (54 % i 2015 mot 44 % i 2014).

Når det gjelder leveransen av økologisk melk til TINE Råvare har den gått ned med 4,9 % i 2014 sammenligna med 2013 (fra 54,5 mill til 51,8 mill).

Tabell 14: Innmålt økologisk melk til Tine i 2010–2014, 1 000 liter

Region	2010	2011	2012	2013	2014	2013–2014	Regional andel av total 2014
						Endring i prosent	
Øst ¹	20 951	23 337	24 409	25 472	24 694	-3 %	48 %
Sør ²	3 996	3 817	3 786	3 429	2 885	-16 %	6 %
Vest ³	2 162	1 938	2 050	1 981	1 999	1 %	4 %
Midt ⁴	18 426	20 374	22 365	22 162	20 732	-6 %	40 %
Nord ⁵	1 005	1 057	1 319	1 456	1 531	5 %	3 %
Landet	46 540	50 523	53 927	54 499	51 841	-4,9 %	100 %

Henta fra Landbruksdirektoratet sin rapport. Kilde: TINE SA

Kvotefylling og potensialet på det enkelte bruk

Kvotefyllinga på de økologiske melkebruka i TINE var på 83,9 % i 2014. Med full kvotefylling ville leveransen kunne økt med ca 10 mill liter melk. Med en pris på kr. 2,98/liter (landsmiddelet for: Melk – får i EK 2013) vil det utgjøre 29,8 mill kr. i økt resultat for melkeprodusentene. Litt forenkla framstilling, men det ligger et stort potensiale i å utnytte kvoten – både for den enkelte melkeprodusent, men også for TINE om behovet for økologisk melk skulle øke vesentlig i tiden som kommer.

Ser vi på de enkelte regionene og på potensialet for den enkelte melkeprodusent kommer vi fram til følgende tall for 2014:

Område	Kvote	Kvotefyllings prosent	Melk – får kr/l (EK 2013)	Gjennomsnittlig potensiale i 1000 kr
Hele landet	202 653	83,9	2,98	97
Øst	210 099	85,0	2,98	94
Sør	141 855	80,0	2,98	85
Vest	149 727	73,2	2,98	120
Midt	227 849	85,4	2,98	99
Nord	130 292	83,6	2,98	64

Nye kontrakter for økomelk

Etterspørselen etter økologisk melk har økt og leveransene har falt. Konsernstyret ønsker derfor å åpne muligheten for å tegne nye kontrakter om leveranse av økologisk melk innenfor et nærmere geografisk definert område. Vurderinger av hvilke områder som er aktuelle pågår. Dette forventes å være klart i løpet av april.

Melke kvaliteten

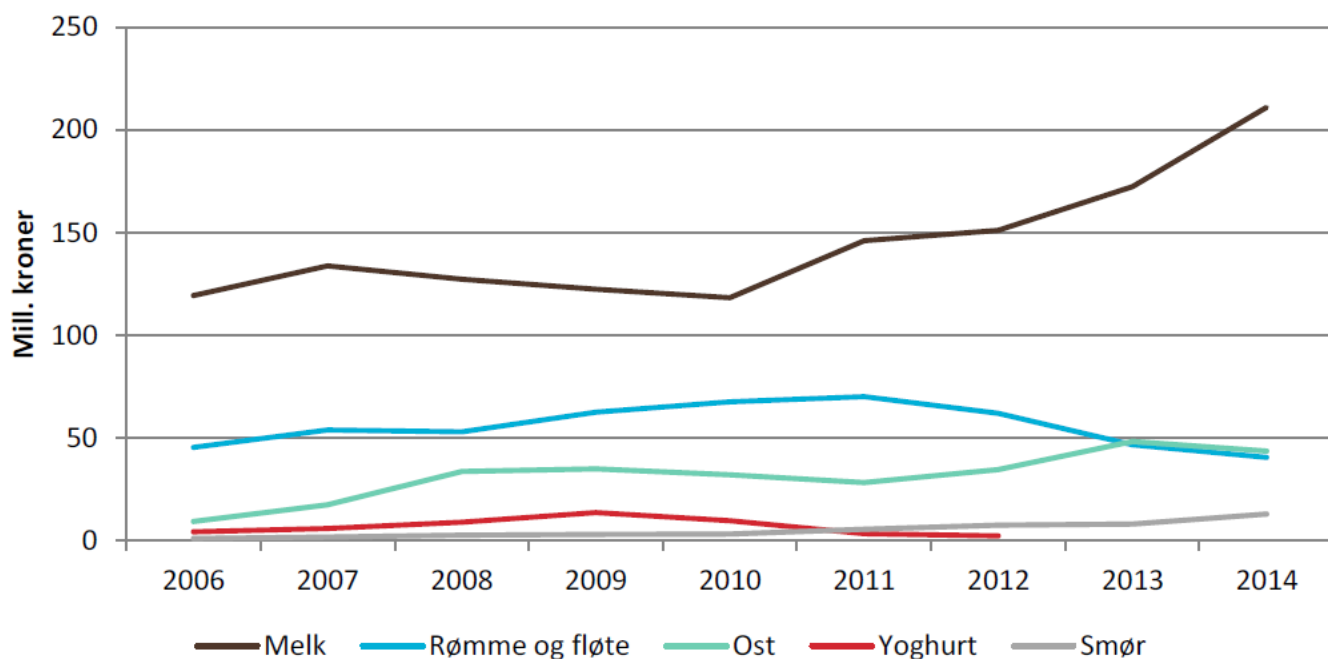
Økologisk melk i 2014:

Region	Hentepunkter avrekna antall	Liter avr	Leveranser avr % Elite (vol)	Celletall avr % elite (vol)	Bakterier avr % elite (vol)	FFS avr % elite (vol)
(120) TINE Øst	138	24 693 802	93,85	95,66	99,24	99,73
(200) TINE Sør	30	2 884 503	93,79	96,37	98,83	98,82
(250) TINE Vest	17	2 003 180	94,46	94,95	99,91	99,51
(300) TINE Midt-Norge	109	20 732 325	92,11	94,32	99,39	99,27
(334) TINE Nord	14	1 531 431	93,56	96,82	99,52	99,85
Total	308	51 841 026	93,17	95,17	99,31	99,49

Vi har hatt en fin utvikling den senere tid, men ser vi på utviklingen av andel elitemelk i januar og februar i 2015 viser den nedgang sammenligna med tilsvarende periode i 2014, spesielt i Vest og Midt. Dette retter vi kjapt opp – ikke sant?

Salgsutviklingen

I Landbruksdirektoratet sin rapport for 2014 går det fram at omsetningen av økologiske meieriprodukter i dagligvarehandelen og andre salgskanaler økte med 12 % i 2014 – fra 275 mill kr til 308 mill kr.

Figur 24: Utvikling i omsetning av økologisk melk, rømme og fløte, ost, yoghurt og smør i verdi, 2006–2014, mill. kroner
Kilde: Nielsen

Foregangsfylke for økologisk melk (2014-2017)

Prosjektet er et samarbeid mellom fylkesmannens landbruksavdeling i Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag, TINE og Norsk landbruksrådgiving i begge fylkene. I tillegg er det etablert et samarbeid med Økomelk-prosjektet i Nord-Norge, og Bioforsk – økologisk.

I tillegg til den regionale oppgaven i trøndelagsfylkene, skal prosjektet bidra til å styrke arbeidet med økologisk melkeproduksjon i de andre fylkene, slik at 15 % målet kan nås på landsbasis.

Av delmål nevner vi:

- 1. delmål** Styrke kompetansen i primærproduksjonen og gjennom det øke produksjonen og lønnsomheten på den enkelte gård
- 2. delmål** Økt kompetanse og samarbeid i rådgivinga i Tine og NLR på økologisk melkeproduksjon, både i regionen og i resten av landet
- 3. delmål** Øke markedsandelen på økologisk forbruk, for å nå 15 % målet om økologisk forbruk
- 4. Delmål** Øke tilgangen på økologisk melk til Rørosmeieriet

Avdråttene øker

Tallene fra Effektivitetskontrollen (EK) i Tine for økomelkbrukene i Trøndelag viser at avdråttene i den økologiske melkeproduksjonen øker, men at økningen i all hovedsak er basert på en økende andel kraftfôr i rasjonen. EK-tallene viser også at det nesten ikke er sammenheng mellom avdråttensnivå og lønnsomhet. Lønnsomheten øker med økende mengde grovfôr i rasjonen.

